

Vuoden 2025 talousarvion muuttaminen
8597/02.00.00/2025

Aluehallitus 25.11.2025 § 301

Lisätiedot	Talousjohtaja Ismo Rouvinen ismo.rouvinen@siunsote.fi Puh. 013 330 4506
Päätösehdotus	Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi: Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy liitteen mukaiset talousarviomuutokset vuodelle 2025.
Päätös	Hyväksyttiin. Merkittiin pöytäkirjaan, että liitteestä korjattiin teknisenä korjauksena vuosikatteen etumerkkivirhe.
Selostus	Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen talousarvio 2025 on hyväksytty aluevaltuuston kokouksessa joulukuussa 2024. Kuluvan vuoden talousarvion laatimisen lähtökohtana on ollut valtiovarainministeriön 23.9.2024 julkaisema laskelma, jonka mukaan Pohjois-Karjalan laskennallinen rahoitus olisi ollut vuonna 2025 noin 898,2 milj. euroa. Siirtymätasaus kuitenkin pienentää laskennallista rahoitusta noin 61,4 milj. euroa, jolloin vuoden 2025 yleiskatteelliseksi rahoitukseksi muodostui noin 836,8 milj. euroa. Valtionrahoituksen määrä päivittyi vielä 20.12.2024 hyvinvointialueille ilmoitetussa lopullisessa rahoituslaskelmassa 0,7 milj. euroa, jonka jälkeen vuoden 2025 lopullinen rahoitus on 837,5 milj. euroa. Tällä summalla Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen on pystyttävä järjestämään lakisääteiset palvelut sekä aloitettava vuoden 2024 lopussa olevan n. 70 milj. euron kumulatiivisen alijäämän kattaminen. Vuonna 2024 organisaatiomme turvasi lakisääteisten palveluiden saatavuutta kertaluontoisella lisäpanostuksella, mikä johti kumulatiivisen alijäämän kasvamiseen entisestään, koska valtionrahoituksen taso ei lähtökohtaisesti riittänyt kattamaan lakisääteisten sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen järjestämisen todellisia kustannuksia. Vuoden 2025 talousarviossa vastaava taloudellinen lisäpanostus lakisääteisten palvelujen turvaamiseen ei ollut mahdollista, mikä on johtanut palvelujen saatavuuden huolestuttavaan heikkenemiseen. Aluehallituksen päätöksen mukaisesti hyvinvointialue toimitti 21.5.2025 valtiovarainministeriölle hakemuksen hyvinvointialueiden lisärahoituksesta. Valtiovarainministeriö asetti 10.6.2025

valmisteluryhmän käsittelemään hakemusta ja valmistelemaan sitä koskevaa päätösesitystä. Ministeriöiden edustajat arvioivat Pohjois-Karjalan lisärahoitustarpeeksi 17,9 milj. euroa. Koska hyvinvointialueen vuosikatteen arvioitiin olevan elokuun talousennusteen perusteella 15,3 miljoonaa euroa, jäi lisärahoituksen osuudeksi erotus 2,6 milj. euroa. Pohjois-Karjalan hyvinvointialue jätti ministeriöiden johtopäätökseen eriävän mielipiteen ja katsoo, että tarkentavien laskelmien mukaan lisärahoitustarve olisi ollut yhteensä 23,8 miljoonaa euroa. Lähes kuuden miljoonan euron näkemysero liittyi erityisesti kiireettömän erikoissairaanhoidon, ikääntyneiden asumispalvelujen ja kuntouttavan päivätoiminnan kuntoon saattamisesta johtuviin kustannuksiin.

Valmisteluryhmä oli yksimielinen siitä, että alueella on oikeus lisärahoitukseen. Tarvittavan lisärahoituksen määrästä valmisteluryhmän ministeriöiden edustajat ja hyvinvointialue eivät saavuttaneet yhteistä näkemystä. Hyvinvointialueelle asetettavista lisärahoituksen ehdoista valmisteluryhmä oli yksimielinen.

Muutetussa talousarvioesityksessä valtionrahoituksessa on huomioitu 2,6 milj. euron lisärahoitus, jonka jälkeen vuoden 2025 valtionrahoituksen kokonaismäärä on 840,1 milj. euroa. Lisärahoituksen myötä aloitetut panostukset palvelujen pääsyn parantamiseksi aiheuttavat kuluvalle vuodelle myös toimintakulujen lisääntymistä, tämä puolestaan on huomioitu toimintakulujen tulosennusteessa.

Kuluvan vuoden talousarvio on laadittu 20 milj. euroa ylijäämäiseksi, jonka saavuttamiseksi on käyty alkuvuoden 30 milj. euron yhteistoimintaneuvottelut pysyvien säästöjen saavuttamiseksi. Neuvottelujen lopputuloksesta muodostui vastaavan kokoinen talouden sopeuttamisohjelma, jonka toteutumista seurataan kuukausittain tulosennusteen muodostamisen yhteydessä. Tällä hetkellä näyttää, että talouden sopeuttamisohjelman täysimääräinen toteuttaminen lisätoimenpiteineen ei ole riittävä tiukan taloustavoitteen saavuttamiselle. Talouden suunta on kuitenkin kääntynyt kuluvan vuoden aikana, mikä näkyy esim. toimintakulujen kehityksenä edellisvuoteen verrattuna. Toimintakulujen kasvu lokakuun lopussa on 0,7 % edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan nähden, mikä on valtakunnallisesti yksi parhaista tuloksista ja antaa erittäin hyvän pohjan tulevin vuosien taloushaasteiden ratkaisemiseksi.

Viimeisimmän tulosennusteen mukaan tilikauden arvioidaan kuluvan vuoden lopussa olevan 3 milj. euroa ylijäämäinen. Talousarviossa toimintatuottoihin on sisällytetty omaisuuden myyntiä 7,5 milj. eurolla. Vielä 2. osavuositarkistuksen yhteydessä omaisuuden myyntien arvioitiin toteutuvan täysimääräisinä, mutta niiden toteutumisessa huomioitiin kuitenkin merkittävä riski. Tällä hetkellä omaisuuksien myynnin toteutuminen kuluvan vuoden aikana näyttää erittäin epätodennäköiseltä, joten tulosennusteesta omaisuuksien myynnin kertaluonteinen erilliserä on kokonaan poistettu.

Muutetussa talousarviossa hyvinvointialueen toimintatuottojen yhteismääräksi esitetään lokakuun tulosennusteen perusteella 136,8 milj.

euroa ja toimintakulujen yhteismääräksi 954,0 milj. euroa. Näin ollen toimintakatteeksi muodostuu -817,3 milj. euroa, jota katetaan valtion 840,1 milj. euron rahoituksella, ja vuosikateeksi muodostuu 21,4 milj. euroa. Kun tiedossa olevat arviot sekä tulo- että menopuolen merkittävimmistä tekijöistä huomioidaan, hyvinvointialueen tulosennusteen arvioidaan olevan 17 milj. euroa talousarviota heikompi, mikä tarkoittaisi 3,0 milj. euron ylijäämäistä tulosta.

Tuloslaskelmien päivityksen lisäksi on päivitettävä myös aluevaltuuston hyväksymistä strategisista mittareista tilikauden vuosikate-tavoite. Vuosikatteen muuttuminen tarkoittaa myös hyvinvointialueen rahoituslaskelman päivittämistarvetta. Toimialueiden tuloslaskelmissa muutetussa talousarviossa on huomioitu tulosennusteen mukaiset muutokset sekä muutosten vaikutukset operatiivisina mittareina oleviin toimintakatteisiin.

Liitteenä ovat hyvinvointialueen tuloslaskelma, rahoituslaskelma, taloudellisen tavoitteen osalta päivitetty strateginen mittaristo sekä toimialueiden lyhennetyt tuloslaskelmat ja päivitettyt operatiiviset mittaristot toimintakatteen osalta.